

VOCEIRO DE INFORMACIÓN XERAL E CULTURAL GALEGA

CARBALLEIRA

Nº 12 ANO XII 2013

".....Polos fillos a nai tira,
xorda, triste, plañideira,
xeme, chora, e mais sospira,
e non para, hastra que os mira
ben chegar por derradeira....."
ROSALIA DE CASTRO



Centro Galego de Castelló

O Aturuxo

Membro da Galeguidade

CARBALLEIRA

Edita:

Centro Galego de Castelló
O Aturuxo

Coordinador:

Carlos P. Tíscar
Luis Rodríguez

Equipo de Trabajo:

Alfonso Carballeda, Xesús Fontes,
José Luis Mormaneu, M^a Carmen
Riveiro, Xosé Filgueira.

Diseño e Maquetación:

AS & A Design, S.L.

Carballeira non se responsabiliza
das opiniões vertidas nos contidos
dos autores.



**Centro Galego de Castelló
O Aturuxo**

R/ Pérez Dolz, nº 9 Baixo
12003 Castelló
964 228 508
<http://www.aturuxo.org>
www.cgaturuxo.galiciaaberta.com
email: cgaturuxo@galiciaaberta.com

Colaboran:

**XUNTA DE GALICIA**
PRESIDENCIA
Secretaría Xeral de Emigración

**DIPUTACIÓ
D E
CASTELLÓ**


**Excelentísimo Ayuntamiento
de Castellón**
Concejalía de Cultura

Depósito Legal: CS-37-2005



Saúdo Presidente Centro Galego

Xa agroma de novo este feixe de follas que é a nosa revista "Carballeira".

Son estes tempos duros, e iso tamén tiña que notarse na entidade, tanto a nivel persoal de moitos dos socios como no día a día da entidade, os presupostos cos que estes anos fomos traballando, víronse menoscabados considerablemente, as axudas reducidas dun xeito importante, o que nos leva a restrinxir actividades ou aparcálas na esperma de tempos mellores.

Xogamos con vantage, as instalacións coas que contamos son da nosa propiedade e atópanse pagadas, o que nos deixa un respiro importante a hora dos presupostos, así mesmo as novas instalacións do "Faiado", pódese dicir que están rematadas no 98% das súas obras, co que xa estamos disfrutando delas, contando que a súa inauguración oficial, pódase celebrar de contado.

Quixería ter unha lembranza, para dous compañeiros entrañables coma foron, M^a do Carme Ribeiro e Xosé Luís Calvelo, dúas persoas que significaron moito para a entidade, e que de seguro que aló onde estean seguirán aturuxando. D.E.P.

Iste ano, foi nomeado un novo Secretario Xeral de Emigración, na Xunta de Galicia, D. Antonio Miranda, persoa coa cal xa tiven a oportunidade de ter diversos encontros persoais en Santiago, esperando que decontado nos poda coñecer persoalmente en Castellón, persoa disposta e afable, coñecedora das nosas inquedanzas, e dentro das posibilidades que nestes intres atopa o orzamento da secretaria, predisposto a axudarnos.

Quero aproveitar este voceiro, para darrle as grazas os socios, que por diversos motivos causaron baixa, agradecerlle os momentos compartidos e sinalarlle que sempre teñen abertas as portas desta a súa casa, darrle tamén a benvida os novos, que se achegan a entidade, animándoo a participar en canta actividade desenvolve a entidade, e tamén aportar novas ideas, xa que xuntos faremos mais dinámica este noso Centro Galego.

Neste ano en que cumplimos 75 da fundación do primeiro Centro Galego en Castellón, quero animarvos, xa que se os nosos devanceiros foron quen de levar adiante con ilusión e no medio dun conflito coma foi a guerra civil, non será a crise a que nos faga esmorecer, e todos xuntos con forza, e sobre todo galeguidade, faremos de este noso centro un referente cultural de Galicia nesta terra de acollida.

Xosé Filgueira Fernández
Presidente do Centro Galego de Castelló
"O ATURUXO"

PURTADA: Despedida no Porto da Coruña (1959) de Manuel Ferrol

RELEVO NA SECRETARIA XERAL DE EMIGRACIÓN



Rematando o ano 2012, o presidente da Xunta de Galicia, nombraba o novo Director Xeral de Emigración, en sustitución de Santiago Camba, nomeado para labores do Goberno de Epaña na Embaixada de Boas Aires na Arxentina, sendo nomeado no seu posto

Antonio Rodríguez Miranda, Nacido o 15 de novembro de 1967 en A Bola, Ourense, Antonio Rodríguez Miranda está

casado e é pai dunha filla. É licenciado en Ciencias Biolóxicas, especialidade de Zooloxía, pola Universidade de Santiago de Compostela, técnico superior en Prevención de Riscos Laborais, especialidade en Seguridade e Hixiene Laboral, e profesor e director de Formación.

Rodríguez Miranda é presidente local do PP de Allariz, concelleiro e voceiro municipal. Foi membro da Xunta Directiva e do Comité de Dirección provincial do PP de Ourense desde 2004 ata 2010 e responsable da área de Relacións Institucionais. Forma parte do Comité Executivo do PPdeG desde o ano 2006, e desde 2009 é membro do Comité de Dirección e vicesecretario-voceiro.

Deputado no Parlamento de Galicia na VII , VIII e IX lexislaturas, Antonio Rodríguez Miranda é voceiro de Presidencia e Administración Pública do Grupo Parlamentario Popular.

Membro de diferentes comisións na Cámara autonómica galega, foi voceiro na Comisión 1ª Institucional de Administración Xeral, Xustiza e Interior na VII e VIII lexislaturas e membro na IX. Dentro do seu traballo no Parlamento, foi ponente de leis como a de Modificación da Función Pública de Galicia, da Lei Omnibus e da Lofaxga de organización e funcionamento da Administración Xeral e



RENCONTRO NA GENERALITAT

Co gallo da celebración do pasado 9 de Outubro, o Presidente da Generalitat quixo ter un breve encontro cos representantes das casas rexionais, tendo con elo ocasión de poder felicitar persoalmente a quen hasta fai poucos meses fora o noso Alcalde, e con quen mantemos un moi boa amizade, apfroveitamos o encontro para feleicitalo polo nomeamento, e desexarlle o millor nesta etapa que chea de dificultades lle toca gobernar,

ROBERTO VIDAL BOLAÑO LETRAS GALEGAS 2013



Roberto Vidal Bolaño, naceu en Compostela o mesmo ano en que morreu Castelao en Buenos Aires. Foi o derradeiro día do mes de xullo, no barrio de Vista Alegre, un barrio proletario compostelán onde empezaría máis adiante os seus primeiros estudos. Entre o seu nacemento e a data na que se dá conta da estrea da súa primeira peza teatral, 1965, cando só tiña quince anos, a súa vida transcorre entre o traballo e uns precoces inicios formativos co cinema e coa literatura, que acompañaban os seus días de estudo. Desde moi novo, con apenas doce anos, comeza a traballar como administrativo nunha empresa de recambios de coches. Ata que lle toca ir a Ceuta para facer o servizo militar no exército español, entre os anos 1971 e 1973, coñece oficios que van desde os ultramarinos ou o automóbil ata unha axencia de viaxes. Mais as ataduras laborais, en dedicación e en tempo, e a humana pulsión que o convidaba a se liberar delas enciran a súa necesidade de formación e Enriquecemento artístico e cultural.

A súa condición de asalariado e de home en proceso de formación relacionano, sendo aínda un neno, coas Xuventudes Obreiras Cristiás, as XOC, que constituíron a porta de acceso á militancia sindical e política antifranquista durante a Longa Noite de Pedra. Precisamente, a súa primeira peza teatral, *O Xogadeiro*, estréa Roberto Vidal Bolaño no colexio Placeres de Marín, durante a celebración do Día do Aprendiz programado por esta organización obreira. Por desgraza, non conservamos esa obra fundacional do seu teatro. Mais aí, nesa experiencia sen testemuña, comeza a historia do autor máis prolífico da nosa literatura, do dramaturgo esencial do noso teatro, do cineasta que dirixiu teatro porque non pudo facer cine.

En 1974 entra a traballar nunha oficina bancaria de Compostela, pero xa dá pasos cara á súa profesionalización no teatro. Crea con Xaquín García Marcos o grupo de teatro Antroido e dirixe en 1975 o espectáculo *Amor e crimes de Xan o Panteira*, de Eduardo Blanco-Amor, no que participa tamén como actor. Un ano despois, chega Laudamuco, señor de ningures, aquela reflexión sobre as formas do poder tan próxima ao esperpento, que recibiría o Premio Abrente. A peza publicarase en 1977, canda as Ledaínas pola morte do Meco.

En 1976, casa con Laura Ponte, unha das nosas máis grandes actrices. Roberto Vidal Bolaño vive unha fase dunha intensa actividade teatral e creativa. Son os primeiros anos dun teatro galego que toma conciencia de si, nos que Vidal Bolaño é figura dinamizadora e protagonista das montaxes más sobranceiras como director, como dramaturgo e tamén como actor. Talvez entre todas elas, o Laudamuco sexa a más lembrada, porque irrompeu nun tempo escuro coma un disparo de luz e de liberdade expresiva e creativa. Pero entre o ano en que se crea o grupo Antroido e o da creación do Centro Dramático Galego (1984), na que Roberto participa tamén activamente, hai unha manchea de obras que lle dan corpo á nosa dramaturxia e empezan a facer posible que hoxe poidamos falar dunha literatura dramática plenamente activa no campo literario galego.

No ano 1985, nace a Televisión de Galicia, e con ela empeza a andar o xermolo das primeiras industrias audiovisuais. Entre elas, a da dobraxe de películas ao galego. Roberto Vidal Bolaño participa como actor, director de sala e director artístico da produtora CTV-Galaxia neses primeiros pasos que a nova actividade artística empeza a dar en Galicia. Asume ese traballo non só como un medio de vida, senón como un labor profesional e artístico de primeira importancia para un proceso de normalización cultural e lingüística que empeza a pilotar a TVG, que emite a totalidade da súa programación en galego. A TVG será o primeiro medio de masas da historia de Galicia que se enfronte á necesidade de cubrir a totalidade da súa programación con todo o repertorio de roles da lingua, de amosala, polo menos virtualmente, como unha lingua plenamente normalizada. Durante o seu período de maior actividade audiovisual, Roberto seguiu escribindo, dirixindo e producindo teatro. *Cochos* (1986) é talvez a súa peza más salientable, ainda que tamén cómpre destacar a súa dirección, canda John Eastman, do grupo Chévere, da adaptación da Salomé de Oscar Wilde.

No ano 2002, a compañía Teatro do Aquí estrea *Animaliños*, unha montaxe na que Vidal Bolaño non só achega o texto, senón tamén a dirección, o espazo escénico e a iluminación. É o seu derradeiro traballo dramático. O 11 de setembro, pouco despois da publicación do monólogo *Sen ir más lonxe*, a enfermidade, que non o dera apartado dos escenarios nin dos seus textos, armouse de caraxe e levouno canda ela. Morreu na cidade en que viu a luz por primeira vez. Morreu en Compostela. Só tiña 52 anos, e deixaba tres fillos, Roi, Miguel e Carme, e unha obra tan intensa e xenial como numerosa. Estaba no mellor da súa vida creativa. Ninguén saberá nunca tanto podería aínda achegarles ás nosas letras de non ser por unha morte tan extemporánea. Pero si que sabemos o que nos deixou: unha grandiosa obra dramática e un compromiso humano e vital inesquecibles.

Fonte: RAG

EXPOSICIÒN "NÒS MESMOS"

Asociacionismo galego na emigraciòn

Co gallo da celebración do 75º aniversario da creación do primeiro Centro Galego en castellón, a nosa entidade en colaboración coa Secretaría xeral de Emigración e o Consello da Cultura Galega, quixo facer una lembranza daqueles primeiros homes e mulleres que en tempos tan difíciles, foron quén de iniciar a “galeguidade” en Castellón.

Desde a creación dos grandes Centros Gallegos e Casas de Galicia estendidos por todo o continente americano e boa parte do territorio peninsular ata os seus honònimos nos países europeos que foron aentamentos predilectos da nosa emigración, percórrese un longo traxecto, que non sempre resultou fácil nin cómodo.

A mostra articúlase en sete capítulos e está composta de sesenta e dous paneis, no que se conxugan escenarios xeográficos, momentos coronolóxicos, así como os principais aspectos do tecido societario da Galicia exterior.

Grazas a colaboración da Autoridade Portuaria de Castellón, quen nos veu de ceder a sala de exposiciòn do Edificio Moruno na praza do mar no Grao, a mesma permaneceu exposta o público dende o 24 de Febreiro o 31 de Marzo, en horarios de mañan e tarde, na inauguración da mostra contamos con Emilia García López, uha das documentalistas da exposición que en nome do Presidente do Consello da Cultura Galega, D. Ramón Villares, fixo a presentación da mesma, incidindo nos aspectos importantes da mesma, así como a relevancia das instituciònsgalegas no contexto emigratorio español. No acto contamos coa presencia do Delegado do Consell D. Ximo Borràs, así como concelleiros de castellón, Presidente da federación de casas , e presidentes de distintos centros rixionais asentados en Castellón.



150 ANIVERSARIO

CANTARES GALLEGOS

Este ano cumprese o 150 aniversario da primeira edición do libro de Rosalía, "Cantares Gallegos", un poemario que no que a poetisa denuncia ainxustiza da emigración que sufre o pobo galego, e faino na nosa lingua, na do pobo, na das xentes que cada día por milleiros teñen que abandonar a Terra, camiño dun destino do que a maioría é un sen retorno, deixando mulleres, fillos e familia, "deixo en fin canto mais quero".

Por elo, Rosalía convertese na voz dos sen voz, e son os Centros Galegos do exterior os primeiros en valorar a súa obra, e espallala, converténdose en libro de cabeceira e fonte de inspiración durante a longa travesía transoceánica nos barcos "negreiros",

Rosalía convertese na "Nosa Rosalía", en nai, filla e irmán de emigrante, neste aniversario, no que por desgraza Galicia olla como de novo os seus fillos volvan coller o camiño do desterro, é imprescindible voltar una ollada as súas follas, enchéndose non solo dos seus versos, senón do carácter reivindicativo que contén, buscando no fondo do peito as verbas que nos acompañen neste novo camiño lonxe da terra e dos nosos, levando con orgullo a nosa galeuidade polos camiños que outros a anduverón



..... ¡Adios, groria! ¡Adios contento!
¡Deixo a casa onde nacín,
Deixo a aldea que conosco
Por un mundo que non vin!.....
Cantares Gallegos: Rosalia Castro

DIA DE GALICIA

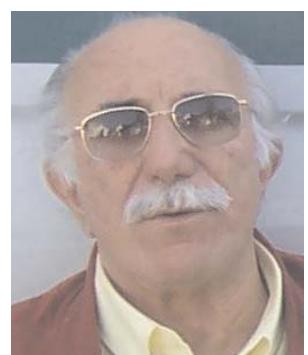
Un ano mais, celebramos o día do Noso Patrón Santiago, pero este foi unha xornada triste, os acontecementos do accidente ferroviario na véspera, trocaron os acontecementos, facéndonos suspender os actos lúdicos, non así a función relixiosa, a cal dedicamos as vítimas do accidente, sentímonos arroupados polos compañoiros de outras casas rexionais, e como non pola xente de Castellón, amosándonos numerosas mostras de condoleancia, comezando polo noso Alcalde Alfonso Bataller e corporación municipal, así como das numerosas mostras da xente en un día tan triste para Galicia.

Grazas a todos pola vosa solidariedade e cariño



NA LEMBRANZA

Ficarón coma as anduriñas, voando lonxe do noso lado, mais non imos esquecernos deles, dos momentos vividos o noso carón, da súa compañía, e como non da súa amizade, sempre ficarán con nosco estes doux coruñeses "cascarilleiros", por sempre na nosa lembranza María do Carme Ribeiro e Xosé Luis Calvelo (D.E.P)



I ENCONTRO DE CENTROS GALEGOS DO LEVANTE

Co gallo do rexurdimento do Centro Galego de Valencia, a nosa entidade foi quen de xuntar as entidades sentadas na Comunidade Valenciana, Alacante Valencia e Castellón, pero tamén quixemos contar con entidades que pola súa cercaría e amizade tamén compartimos xornadas, xuntándose os centros de Murcia e Tarragona. O lugar elixido foron as nosas instalacións de “O Faido”. Un xantar, foi a escusa para nos xuntar as directivas e como non os socios, falar, debullar proxectos e inquedanzas e fornecer os vínculos que nos xungue, para este primeiro encontro tivemos con nós a Manuel Díaz López , Subdirector Xeral de Orzamento da Secretaria Xeral de Emigración, en representación do Secretario Xeral de Emigración, quen por razón de atoparse fora de España non pudo asistir.

Foi un encontro participativo, onde as distintas agrupacións de música e baile deixáronse levar da ocasión e xurdiron proxectos de intercambios, aproveitamos para amosar as novas instalación e o traballo que O Centro Galego de Castellón ven desenvolvendo, afianzando un futuro prometedor, aproveitamos para solicitar un maior apoio por parte da Secretaria os centros que coma o noso ,inda que pequenos son capaces de manter viva a súa galeguideade, será o vindeiro ano no que teñamos un novo encontro, no que pouco a pouco as entidades continúen fornecendo os vínculos que os xonguen, así como o seu traballo de cotío.



DE RÙADAS





VEN O ATURUXO UN RETRINCO DE GALICIA EN CASTELLÒN

CENTRO GALEGO DE CASTELLÒ
"O ATURUXO"

R/ PEREZ DOLZ Nº 9 BAIXO

TEL. 964 22 85 08

WWW.CGATURUXO.GALICIAABERTA.COM



ACTIVIDADES CULTURAIS

- Cursos de Lingua galega
- Cursos de Cultura galega
- Cursos de cociña galega
- Cursos de Palilleiras
- Conferencias
- Confección de traxes tradicionais
- Exposicions
- Concertos
- Cursos de Catas
- COMUNICACION**
- Revista "Carballeira"
- Paxina Web
- Internet/Wifi

CELEBRACIÒNS SOCIAIS

- Reises
- Festa do Caldo
- Entroido
- San Xoan
- Dia de Galicia
- Magosto e Samain
- Dia das Letras Galegas
- Feira do Libro
- Santantonà
- Clube de Gastronomía
- Festas da Magdalena

OBRADOIROS

- Baile Tradicional
- Gaita e percusión
- Pandereteiras
- Obradoiro de Zanfona
- Canto Coral
- Escola de Xadrez
- Música Folk

SERVIZOS

- Biblioteca "Xosé Agrelo"
- Bar
- Celebracions sociais

EN GALICIA

- Vacacion de maiores
- Campamentos xuvenis
- Cursos especialización



XUNTA DE GALICIA

PRESIDENCIA

Secretaría Xeral da Emigración